

FABULARUM HOMERI
DE REBUS INFERIS

BREVIS EXPOSITIO.

QUAM

CONS. AMPL. FAC. PHIL. REG. AC. AB.

PUBLICO EXAMINI MÔDESTE OFFERUNT

GUSTAVUS NICOLAUS MOLIN,

S. THEOL. DOC. ET AM. BIBL. ACAD. E. O.

&

CHRISTOPHORUS CONR. FISCHER,

STIPENDIARIÏ REGII

TAVASTENSES.

IN AUDIT. PHYSIC. DIE XXVII MAJI MDCCCVII.

H. A. M. S.

ABOÆ, TYPIS FRENCKELLIANIS.

4

Mr. May, D. Th. M.

*Noctes atque Dies, patet atri janua Ditis:
Sed revocare gradum, superasque evadere ad auras,
Hoc opus, hic labor est.*

VIRGILIUS.

Ἄλλ' ἦτοι θανάτου μὲν ὁμοίον οὐδὲ θεοὶ περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλλὰ κερμεν, ὅπποτε κεν δὴ
Μοῦσ' ὄλον καθελοῖσι τανηλεγέος θανάτοιο.

HOMERUS.

Licet ea, quam sibi effinxit antiquitas, mortuorum conditionis imago, a veri quadam similitudine tantum fere absit, quantum in genere omnia, quæ sensibus percipi nequeunt, ab humanæ mentis distant captu & cognitione; attamen mature jam de rebus quibusdam, aut hilariori specie morte absumptos delectantibus, aut tetrici & funestiori terrorem illis injicientibus, varie cogitatum fuisse opinamur. Nam eam hominum esse indolem constat, ut quantum possint facultatum ingenii sui terminos indies magis magisque promovere cupiant, idque studio fere eo vehementiori, quo majori spatio res, quas complecti velint, a cogitationum suarum regione semotas esse comperiant. Et quum vitæ hujus amoeni.

A ni.

nitate lætari diu sane non licuerit mortalibus, antequam illa, fatorum jussu inexorabilium, excedendum esse, cito eos doceret experientia; non potuit, quin maximi illis esset momenti, nosse, quid aut amicis, e quorum, dum viverent, consuetudine maximam voluptatem cepissent, quos vero jam mortis atræ manu abreptos lugerent: aut sibi ipsis, a vivis olim digressuris, eventurum vel sperare vel metuere deberent. In re vero tantæ obscuritatis indaganda, quum nihil fere profecerint; sæpenumero, ut fieri solet, vanis ingenii fictionibus lusi, speciem pro re captantes, nonnunquam ad vana opinionum commenta, ipsa ignorantia fermè inferiora confugerunt. Hinc sine dubio multiplices, quibus abundat mythologia Græca, de Manibus, nec non Diis inferis, eorumque attributis & actionibus, fabulæ enatæ, quas pietate & veneratione jugiter profecutum est vulgus antiquum. Fabulæ vero laudatæ, quum iis Poëtæ etiam indulgere coepissent, utpote quæ uberrimam & canendi materiam & imaginum fingendarum copiam illis conciliarent, eum in modum temporum successu fuere castigatæ, ut tandem doctrinæ cujusdam coelestis speciem præ se ferrent. Et licet ad vitia, quibus suæ ætatis de rebus Divinis opinio adhuc laboraret, delenda, ipsamque de iisdem doctrinæ tractandæ modum, a materiæ dignitate maxime diversum, emendandum, tantum quidem non contulisse HOMERUM quis judicet, quantum a summo ejus ingenio sperandum fuisse videtur: quin in non-

nul-

nullis Mythologiæ antiquæ capitibus exponendis, ipsisque mythicis notionibus definiendis ac explicandis, diligentior non fuerit nec accuratior, quam ut posteriorum ætatum vatibus multa reliquerit supplenda; quæ tamen in Ejus de Diis fabulis primæva elucet morum & cogitandi rationis simplicitas, eam divitissimi ingenii copia & ubertas tanta imaginum varietate, cum verborum venustate & elegantia conjuncta ornavit, quanta in reliquis omnibus eminet HOMERUS, Epicorum Græcorum longe princeps. Cuius itaque litterarum antiquiorum cultori cum intersit scire, quæ de animarum e corporibus discesarum conditione finxerit poëta eximius, ad ea diligentius examinanda animum viresque intendimus: & quidem ita, ut ubi obscuriora aliqua in HOMERO offenderimus, recentiores auctores nonnullos (a), nec non poëtarum antiquissimorum, imprimis HESIODUM, consuleremus, quo propius ad veram Ejus sententiam accederemus. Qualem itaque sese nobis obtulerit HOMERI *de rebus inferis* opinio, talem eam Tibi L. B. qua par est modestia jam exponere statuimus.

a) V. C. M. G. HERRMANN: *Handbuch d. Mythologie aus Homer u. Hesiod*, Berol. 1787. — J. H. J. KÖPPEN: *Erklärende Anmerkungen zum Homer*. — C. W. HALBKART: *Psychologia Homericæ*, Zullich. 1796. — H. W. A. DE MARÉES *Versuch über die Cultur der Griechen zur Zeit des Homer*, Berol. 1797.

Ævo ad HOMERUM proximo, quo jam de manium sede inferno nonnulla tradi coeperat, *adms* sive *Orcus* ille fuit locus, ad quem animæ corporibus liberatæ migrare crederentur. Cum vero corpora, rogis combusta, tumulis constructis mandarentur; non potuit non illa opinio in mente hominum oriri, esse nimirum Orcum sub ipsa terra conditum, spissisque tenebris obvolutum. Huic Suorum cogitandi rationi HOMERUS favens varia, de Orco ibique posito Regno Plutonis, memorat, ex antiquioribus hisce de manium sede figmentis; duo alia animarum habitacula adoptans, *Tartarum* puta & *Elysium*: qua se bonorum sceleratorumque fortis post mortem discrimen quoddam animo volvisse aliquatenus proderet, modo rem luculentius expediisset. At quamvis tria hæc sedium infernalium nomina afferat, Tartari tamen & Elyfii tam raro tamque obscure injicit mentionem, quod suo loco monstrabitur, ut, quæ de iis vulgo tradi soleant, ad recentiorum poetarum mythos potius quam ad Homericos illos sint referenda. Ex Orco etiam præcipuam Necyæ condendæ materiam desumpsisse videtur; omnes enim fabulæ, gravioris saltim momenti, eo sunt applicatæ. Videamus jam quid de singulis hisce commemoraverit.

Mox quidem peragrata telluris superficie, ad PLUTONIS domum veniri (b) docet HOMERUS, ubi vero portas & aditum ad eam posuerit, res est maximæ incertitudinis. Quæ cum Interpretibus arduum sane faceserit negotium, (mentem namque suam satis dilucide non explicuit HOMERUS), eadem a nobis eo libentius aliis disquirenda relinquitur, quo minus veritatis cupido satisfacere possimus, vel si ex sententiarum de hac re diversitate, eam quæ nobis maxime placeat, afferamus. Ex itinere ULYSSIS aliquatenus cerni posse, ubi aditum ad Orcum sibi poëta finxerit, monuisse tantum sufficiat. Nimirum ULYSSES, cum misa CIRCES insula, Oceanum (Homericò vocabuli sensu.) trajecisset, ad terram CIMMERIORUM, & lucum PROSERPINÆ sacratum pervenit, ubi manes ab eo, TIRESIAM de fati suis consulturo, erant placandi. Quæ de CIMMERIIS¹, eorumque vivendi ratione refert, omnino ad ea, quæ de Italia antiqua illis temporibus tradi solebat, congruunt. Nam in ejus Occidentali plaga, in promontorio sic dicto *Miseno*, ad sinum Puteolanum sito, lacus fuit nomine *Avernus*, majorum fabulis celeberrimus, arboribus excelsis nec non arbutis fertilibus inclusus, qui, teste STRABONE (c), undis suis Solis be-

b) Vid. Od. K. 517. Od. A. 25.

c) Vid. EJUSD. *Rerum Geographicarum* Lib. V. p. 168, 169, Ed. CASAUAGNI.

beneficio destitutis, nec ventorum afflatu unquam refectis, auram edidit vitæ inimicissimam: quare ibi aditus ad Inferos esse credebatur, quam sententiam ipsi accolæ, miris de hoc loco fabulis, confirmarunt. Auxit loci & nomen & claritatem *Oraculum*, majorum superstitione sacrum, cui certos homines, ab aliorum consuetudine separatos, loca quædam occulta habitantes, præfuisse, responsaque petentibus dedisse STRABO refert, unde hujus, de CIMMERIIS, fabulæ fingendæ materiam HOMERUS sibi sumsisse videtur:

Ἐνθα δὲ Κιμμεριῶν ἀνδρῶν δῆμος τε πόλις τε,
 Ἦερὶ καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδὲ ποτ' αὐτοὺς
 Ἥλιος φασγῶν ἐπιδερκεταὶ ἀκτινεσσίν,
 Οὐδ' ὅποι' ἂν σείχησι πρὸς οὐρανὸν ἀσεροεντα,
 Οὐδ' ὅταν ἀψ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραπηταί·
 Ἄλλ' ἐπὶ νυξὶ ὅλον τεταταὶ δειλοῖσι βροτοῖσι. (d)

Ad hanc Italiæ partem ULYSSEM appulisse, ibique sacra, ad provocandos Manes instituisse, diligentiores HOMERI interpretes jam monstrarunt, licet in loci situ exponendo, poëtam aliquantulum peccasse observaverint (e).

In

d) Od. Λ. 14 sqq.

e) Vid. HALBKART, *l. c.* pag. 61. sqq. Ubi præcipua hujus rei illustrandæ argumenta, ducta scilicet ex illis quæ HEYNIUS (in *exc. II. ad. Libr. VI Æneidos*) & GRODDECIUS (in *disf. Germ. Ueber das Lokal der Unterwelt*)

In Orco quidem HOMERUS pratum quoddam herbosum esse, *Asphodelo* planta consitum (f) fluviorumque *Acherontis*, *Pyriphlegethontis* & *Coccythi* aquis irrigatum, refert (g). Sed valde abest, fingente poëta, ut hæc flumina mortuis quandam pariant delectationem, quemadmodum rivuli, per flores & arbusta, leni cum murmure labentes, viventium sensus jucundissimos plerumque excitare solent; nam eorum flutibus irritatis ictæ, rupes late perforant, totamque ad-

beim HOMER) de ea disputarunt, affert: illisque sua annectit sentia, dignissima sane quæ suo loco legantur, superiora vero, quam ut hic plene describi queant.

f) Od. A. 538. cfr. Od. Ω. 13, 14. Hic ipsa HALBKARTI, de *Asphodelo* planta erudite disserentis, verba pæce lectoris subscribam. "*Hanc plantam, quæ esculenta erat, & medicæ salubritatis, copiose describit Plinius H. N. XXI. 17. & maxime XX 22 cfr. Theophr. H. P. VII, 12 & Diosc. II, 199. Narrat quoque Plinius, formidari eam a muribus, remedioque esse haberi contra veneficiorum noxiam: fortasse id ipsum, quod & medico usui, & magicis artibus inserviebat, in causa fuit, cur Proserpina sacraretur, ut quæ, nomine Hecate, illarum artium antistes habebatur. Hinc igitur, quod sacra erat hæc planta Proserpina, manium Regina, facile intelligi potest, qui factum sit, ut pratum illud apud inferos oblitum ea crederent.*" Vid. not. ad pag. 71. l. c.

De *Asphodelo*, victui hominum inserviente, HESIODUS etiam, *Egy. 41.* monuit.

g) Vid. Od. K. 513. lqq.

adjacentem regionem horrore perfundunt. Præterea vapores, fluctuum concursu continuo exorti, aërem humectant, Solis radiis nunquam exsiccandum (h).

In hoc prato, animæ defunctorum (i) huc illuc vagabundæ errant, multa mala perpetientes, quorum illud gravissimum, quod luminis beneficio frui illis nunquam liceat. Quæ vero cum, mortis sæva manu ad inferos detrusæ, nunquam ad vivos revertantur, Domum hinc Plutonis, portis firmissimis clausam (k), & monstroso Cerbero, (qui licet eam ingredi volentibus viam patefaciat, interdum etiam ipsos manes, ab hominibus (ut ex. gr. ULYSSÆ) provocatos, in lucem prodire sinat; semper tamen omnibus in vitam redituris, exitum immanis prohibet), observatam (l), ingenium ejus dives fingit.

In

b) Hinc *Orcum* HOMERUS *squalidum* jure appellat, & *tenebrosum*, (*ευφωερα*), Od. K. 512; tenebræ enim densiorum aëris vaporum fideles esse solent comites.

i) Vulgarem suæ gentis, de animis, opinionem, qua illis Orci limina intrare non licuisse, antequam cadauera seu ipsorum rogis exustorum reliquiæ, justis solutis, planctuque peracto hospite essent humatæ, HOMERUM etiam fuisse amplexum, ex Il. Ψ. 69. sqq., & Od. Λ. 51. sqq. patet.

k) Vid. Il. Θ. 367. Od. Λ. 276.

l) Vid. Il. Θ. 362. — Pulchre admodum de *Cerbero* canit HESIODUS:

❖) , (❖

In Orci domum commigrantibus *Oceani* fluctus transeundi erant. Sed de *Styge fluvio*, de quo recentioris ævi poëtæ fabulantur, navigando, & CHARONTE trajectum ministrante, nullam in scriptis Homericis factam offendimus mentionem. *Odysseæ* quidem Libr. V. v. 85 *Styx* memoratur; videtur vero hinc, ejus numen in juris jurandi formula tantum usurpatum fuisse, præter quod nihil forsitan de eo HOMERI tempore fuerit cognitum.

Jam ad ipsa Orci ostia perventum est. Hic *Somnia*, quibus credulum interdum ludi solet humanum genus, primum sese phantasie poëtæ offerunt (m). His duo sunt exitus, alter per portam corneam, quam perniciofa, (οὐλαιο) falsi rerum indices, alter per eburneam, quam vera prædicentes, egrediuntur (n). Licet vero somnia ad *Inferos* referat HO-

B

ME-

— — Δεινος δὲ κνων προπαροῖδε φυλασσει
 Νηδεῖς τεχνὴν δὲ κακὴν ἔχει. Ἐς μὲν ἰοντας
 Σαινει ὁμῶς εἶη τε καὶ ἕσθιν ἀμφοτέρωσιν
 Ἐξελθεῖν δ' ἐκ αὐτῆς εἴα παλιν, ἀλλὰ δοκεῖω
 Ἐθιεν, ἂν κε λαβῆσι πύλεων ἔντοςθεν ἰοντα
 Ἴφδιμε τ' Αἰδέω καὶ ἑπαινῆς περσεφονεῖς.

Hes. Thg. 769-774

m) Vid. Od. Ω. 12.

n) Vid. Od. T. 562. De hac fabula vide ulterius dis-
 sentem HERRMANN. l. c. p. 522, cfr. HEYNE exc. I. ad
 Libr. VI. *Æneid.*

MERUS, nutui tamen & imperio Jovis parent, qui illis ad voluntatem suam mortalibus indicandam utitur (o). Nec nunquam iis decepti ad interitum ruunt homines. AGAMEMNON v. c. spe famæ & victoriæ, quam JUPITER, somnio ei immisso, auxerat (p), exercitum ad proelium eduxit, clade vero facta, de JOVE, damni auctore acerbissimas jacit querelas (q).

Ἄϊδος seu Ἄϊδωνεύς (r) sceptrum Orci tenet, genere, nomine & majestate ipso JOVE haud multo inferior. Hujus enim frater (s) Regnum inferorum forte potitus est (t), ubi summam in illos, qui territorium suum, fatorum lege immutabili coacti, ingressi sunt, exercet potestatem: eam animo quam maxime immiti graviolem & acerbiolem reddens, ideoque ab omnibus, ne ipsis quidem Diis exceptis, justo odio

o) Il. B. 5. 6. Il. A. 63.

p) Vid. Il. B. 5-15.

q) Il. I. 17. sqq.

r) Sic eum HOMERUS nuncupat, cui *Plutonis* & *Orci* nomen recentiores poetæ vindicarunt.

s) Τρεῖς γὰρ τ' ἐν Κρονῷ εἶμεν ἀδελφῶν οἷς τέκετο Περσεὺς
Zeus καὶ ἔγω (Neptunus) τριτάτος δ' Ἄϊδος, ἐνεργασίῃ
ἀνάσσων.

Il. O. 127, 128.

t) Il. O. 191.

dio habitus (u). *Regem* eum HOMERUS appellat (w), nec non JOVEM *inferum* (x). Sed licet eum nomine & honore Regali ornet, cum JOVE tamen *supero*, quem ipsi Dii formidarent, conferendum non esse innuit. Nam major non fuit ejus potentia; quam ut, NEPTUNO quondam terram quatente, & vehementer minante, se eam funditus everfurum, adeo timuerit *Hades*, ut solio defiliens altum clamaret, veritus ne, terra fracta, domum suam panderet, domum hominibus pariter ac cæteris Diis detestabilem (y). Nec a mortalium impetu semper fuit securus, miser, in ipso domus suæ limine ab HERCULE vulneratus (z). Hic in Poëta, licet celeberrimo, ingenii tamen infantia maxime cernitur. Nam *Deum* cum sibi fingeret, non potuit quin eum *ἀνδροπαπαδῶς*, & humana imbecillitate pressum, & humanis casibus obnoxium, animo & cogitatione formaret.

PLUTONIS ad dextram sedit Uxor ejus PROSERPINA, nutu JOVIS ducta, a Matris suæ domo vi rapta (a) animo implacabili Marito haud impar. Eam
B 2
ubi-

w) Il. I. 158, 159.

x) Ἄναξ ἑνεργῶν Ἄιδουεὺς. Il. γ. 61. cfr. Il. O. 128.

y) Zeus Καταχθονίος. Il. I. 457.

y) Vid. Il. γ. 61. sqq.

z) Il. E. 395.

a) Vid. Hef. Theog. 914.

ubique ἐπιτιμῶν nuncupat HOMERUS, quo cognomine indolem ejus sævam indicat. In Regno inferorum PLUTO eam rerum moderandarum habet participem, injuriarum vero imprimis ultricem acerbissimam (b). Cæterum nihil fere ab illa sola factum recenser, nisi quod TIRESIÆ in Orco degenti majorem, ac quæ aliis manibus contigit, sapientiam largita sit (c).

Ad numina infera, Ἐρινυες adhuc sunt numerandæ, quibus ad homines puniendos, imprimis verò perjurium ulciscendum, utebantur una PLUTO & PROSERPINA. Harum nullum, cuique nimirum proprium, apud HOMERUM occurrit nomen; ad recentiorum verò Ἐρινυας sive *Furias*, apprime respondent earum & indoles & officia (d). Ab hominibus, injurias aliorum passis, promiscue advocari solebant; etiam pauperes & mendici, opulentiorum contumeliis & conviciis obnoxii, eas sibi benignas habere opinabantur (e). In mythica horum temporum Religione, quibus de officiis nondum subtiliores initæ erant rationes, Ἐρινυες maximi sane fuere momenti; quippe quæ libidines gentis incultæ quam efficacissime cohiberent.

Ani-

b) Vid. Il. I. 569.

c) Vid. Od. K. 494.

d) Vid. Il. I. 571, 572.

e) Vid. Od. P. 475.

Animas dein omnes, nullo earum, respectu ætatis, indolis, aut cujuscunque vitæ rationis, discrimine facto, in Orcum congregavit phantasia HOMERI; ULYSSEM enim, sacris ad Orci portas factis, ibi Heroum clarissimorum animas, & inter eas *Tityum*, *Sisyphum* & *Tantalum*, gravissimas luentes poenas, totamque una mortuorum turbam, vidisse refert (f). Et in eo HomERICA a recentiorum fabula valde distat, quod in illa scelera diversa non inveniantur definita, multo minus loca poenis quibusdam gravioribus luendis propria. Nam quæ de Tantalò, cæt. HOMERUS narrat, ea forte majorum traditionibus exceperat, quare etiam ULYSSEM eos vidisse historicae, quantum potuerit, veritati studens commemoravit. Ei vero, in hospites & egenos, injuria cædes & perjurium, gravissima sunt scelera, in quæ Diis inferis jubentibus, in *Orco solo ἐρινυες* animadvertunt (g).

Ani-

---

f) Præterquam quod ove mactata, fufisque ad Manes precibus

Νομθαί τ', ἦιδεοι τε, πολυτλήτοι τε γέροντες
παρθεναί τ' ἀταλάι — — — &c.

ULYSSEI primum sese obtulerunt, idem mox AGAMEMNONEM quoque, ACHILLEEM pluresque, inter hanc turbam, cognovit, & cum illis sermonem instituit tristem. Vid. Od. *Libr. XI*, cfr. *inót. L. XXIV*.

g) cfr. Il. T. 260. Od. p. 475.

Animæ, ipsorum hominum idola seu simulacra, corporibus finguntur, magnitudine, statura & quidem facie, simillimæ, primo jam intuitu inde cognoscendæ: sed leves, exlangues & inanes, omni, quod unquam corporeum esse possit, carentes. In earum descriptione vel maxime illa desideratur narrationis perspicuitas, quæ poëtæ rei rite intellectæ fidem vindicare possit. Nam modo eas *νεκρῶν ἀμεινῶν κάρηνα* appellat (*h*), quæ præteritorum immemores, parum omnino sibi ipsis consciæ, errabundæ huc illuc, fumi instar, ventibus agitati, stridentes vagantur (*i*); jam vero & eas memorat, quæ, pro suo quæque lubidine, ea, quibus viventes maximopere delectarentur, adhuc apud inferos continuant negotia, & quæ aut præmaturam lugent mortem, aut injuriarum, sibi vivis illatarum, nec non suorum, inter vivos degentium, haud oblitæ sunt (*k*). Hæc, quæ inter se omnino pugnare videntur, ita, me quidem judicæ, quadantenus conciliari possunt, ut ponamus: animas ex mente HOMERI, sensuum, licet quodammodo langvidorum, capaces, generatim rebus, quæ sibi, dum viverent, maxime fuere curæ, etiam post mortem indulgere, licet loquendi facultate privatæ, quid sentiant, & secum cogitent, in medium proferre non

Va-

b) Od. κ. 521. & 536.

i) Od. κ. 495. cfr. Od. Δ. 42, 43. Od. Ω. 5.

k) Vid. Od. Δ.

valeant. Quibus vero in vita major quædam contingit corporis firmitas & fortitudo, quæ apud HOMERII coævos, animi dotes æstimare prorsus fere nescientes, optima habebatur virtus, eos etiam apud inferos negotiis prævalere fingit vates. Accedit, quod Dei alicujus ope, nonnulli, ut *Sisyphus* & *Tityus*, ad suppliciorum gravitatem augendam, novo semper virium incremento, aut ad mortales de fatis suis certiores reddendos, ut *Tiresias*, majori animi robore instruerentur. Ad colloquium cum vivis instituendum provocatæ, necesse fuit, ut sanguinem animalis cujusdam mactati biberent, quo firmitatem quandam corpoream obtinerent (l), ita ut rerum mundanarum memores, ipsiusque loquendi facultatis, cujus alias expertes essent, participes, sua cum illis communia facere possent sensa. Quo vero factò, omnia, quæcunque misera esse possint, atque vitæ humanæ vel tristissimam conditionem longe superantia, sibi cumulativè quasi injuncta esse lamentabantur manes & optimorum inter vivos, & quorum major fuit inter mortuos honor & præstantia. Omnes omnino uno ejulatu fata sua adversa conquerebantur (m). Sed quæ-

---

l) Falsæ tamen semper, etiam sanguine gustato, remanebant, corporum imagines, ita ut amplexus vel amicissimos umbræ instar evitarent: qua de re ULYSSES (Od. A. 209 sqq) apud matrem suam deplorat.

m) Notatu omnino dignum est illud, quod ACHILLES ULYS-

quæritur, cur sortem animarum tam miseram finxerit in loco, ubi, saltem non omnes, criminum poenas luerent, verum tantummodo commorarentur, eo migrantes, cum vitæ finem fata imposuissent? Hujus rei convenientem sane reddere non possumus rationem, nisi ad solitam refugiamus rudiorum hominum cogitandi modum, omnem humani generis felicitatem in vita ponentium, qua sublata nihil jucundi sibi sperant. Hi meliorem post mortem statum omnino ignorantes, animas, lucis beneficio vitæque lætitiis privatas, infelicissimas & omnimode miserandas opinantur. Nec forsan sine omni veri similitudine judicemus, Græcos, HOMERI tempore suis rebus valde contentos fuisse, seque earum fruitione quam felicissimos existimasse; unde eos futura vehementer reformidasse haud mirum (n).

TAR-

si, eum felicem, ob honoris dignitatem, quam apud Inferos assecutus erat, salutanti, dedit responsum:

Βουλομην ἢ ἐπαρουργος ἔων ζητῆμεν ἄλλω
 Ἄνδρι παρ' ἀκλήρω, ὃ μὴ βίος πολὺς εἴη
 Ἡ πᾶσιν νεκροῖσι καταφθιμενοῖσιν ἀνάσσειν.

Od. A. 488 sqq.

n) Je glücklicher sich ein Mensch fühlt, desto mehr fürchtet er jede Veränderung dieses glücklichen Zustandes, desto schwärzter stellt ihm seine Phantasie jeden Zustand vor, den er mit dem gegenwärtigen vertauschen

TARTARUS HOMERO infimus locorum infernorum est, & quidem maxime tenebrosus (o), ferreis portis clausus, æreoque limine instructus (p). In ejus situ exponendo, obscurior quidem videtur poëta, quam ut certo cognosci possit, quid de eo ipse cogitaverit. Jam quidem Deorum Hominumque Rex JUPITER, in coetu coelestium, Dearum nonnullas, sibi bellicas ad Ilium gerendas res gubernanti obstantes, atrociter objurgans, eas, nisi ab incepto suo receserint, in *Tartarum*, τῆλε μαλ', & quidem

τοσσον ἐνεργῶν Ἄιδεω, ὅσον οὐρανὸς ἐστ' ἀπο γαίης (q).

se certo præcipitaturum esse, HOMERO narrante comminatur: qui locus omnino classicus hac in re illustranda imprimis citari solet; quum vero hæc JOVIS verba, ad id ardentioris, animi irati, sermonis genus pertineant, in quo singula quæ pronuntiantur, ad litteram non sunt sumenda: & JOVEM iis ad mi-

C

na-

---

müſte. Der Glückliche fürchtet; aber der Unglückliche hofft. Dieser Satz, den bey einzelnen Menschen die tägliche Erfahrung bestätigt, muss auch von ganzen Völkern wahr seyn, und er ist, meines Erachtens, vollkommen hinreichend, die Vorstellungen der verschiedenen Völker von dem Zustande in einem künftigen Leben zu erläutern. DE MAREÉS l. c. pag. 110.

o) ll. ©. 13.

p) ll. ©. 15.

q) ll. ©. 16.

narum vim augendam, & potentiae suae magnitudinem simul demonstrandam, magis, quam ad loci situm accurate definiendum, usum fuisse, facile cernatur; in medio omnino relicta manet quaestio, an in ipsa terra absconditum sibi finxerit poeta *Tartarum*, an adhuc ab ea, spatio quodam magno remotum. HESIODUS vero rem his:

Τοσσον ἐνεσθ' ὑπο γῆς, ὅσον ἔρανος ἐστ' ἀπο γαίης
Ἴσον γὰρ τ' ἀπο γῆς ἐς Τάρταρον ἕροεντα (r).

majori perspicuitate persolvens, & eundem ac HOMERUS mythum in oculis certe habens, ansam nobis praebet statuendi, etiam HOMERO iudice *Tartarum* procul, *infra Terram*, in vacuo quodam vasto demer-

r) Theog. 720, 721. Sequitur imago, e qua spatium hoc immensum, quodammodo percipi queat:

Ἐνεα γὰρ νυκτῶς τε καὶ ἡμέρας χαλκῆος ἀκμῶν
Οὐρανοθεν κατιῶν, δεκάτη ἐς γαίαν ἴκοιτο.
Ἐνεα δ' αὖ νυκτῶς τε καὶ ἡμέρας χαλκῆος ἀκμῶν
Ἐκ γαίης κατιῶν, δεκάτη ἐς Τάρταρον ἴκει.

Cum quo, si cuinam placuerit, conferri poterit hoc, quod nostratum unus, de inferni a Caelo distantia, audacius forsitan cecinit:

"När Änglars tankar ned, till Satans afgrund ila,
"Att hinna dit, hvad djup! de trenne gånger hvila.

Utt. Dom. af LIDNER.

mersum, aut si mavis suspensum fuisse (s). Quæ de Tartaro præter hæc finxit HOMERUS, pauca omnino sunt, & valde obscura. Nec Illi, quo iudice in Orco, Manium sede communi, vel acerrima patiebantur nonnulli supplicia, de hoc loco, quem poenis gravioribus destinarunt recentiores, certi aliquid cognitum esse potuit. *Titanum (t)* quidem, *Saturni (u)* & *Japeti (w)* quos vehementior JOVIS ira in Tartarum deiecerat, mentionem facit; de eorum vero & delictis, & poenis, nihil habet: eos tantummodo sub terra marique, spissis tenebris obvolutos sedere, nec unquam solis lumine frui, aut ventorum autâ refocillari narrat.

C 2

Eo,

s) Hic nobis e numero interpretum HOMERI, imprimis KOEPPENIUS (*ad Il. Δ. 13. sqq.*) adnuit, cum dicit: "*Also ist der Tartarus ein tiefer Abgrund, Βεγεθεον Βαδισον, der nicht in der Erde, sondern unter derselben, υπο χθονος liegt.*" — Leviter quidem hanc rem tetigisse forte videbimur; sed quum clar. HALBKART, (*in l. sæpius jam cit. pag. 76 sqq.*) totam inter Interpretes, de hujus loci sensu eruendo, ortam contraversiam, solita sua copia & iudicii acumine usus, diremerit; cui uberior placeat ejusdem expositio, cum adeat, quem etiam ipsaforem nobis fuisse haud diffitemur, ut in prolata verborum HOMERI explicatione a sententia HERRMANNI paulo recederemus. Cfr. HERRMANNUM *l. c.* pag. 203.

t) Hymn. ad Apoll. 334 sqq.

u) Il. E. 203, 204.

w) Il. G. 479 sqq.

EO, quo vixerit tempore, HOMERUS, quum nulla fere præmia a Diis sibi tribuenda cogitantes, Deos, ob poenas tantum, quas a se exigent, reformidarent mortales, nec potuit *Ille*, licet jam sanioris cogitandi rationis vestigia haud obscura prodatur (*x*), locum quendam fingere, ubi virtutis, & vitæ probioris fructus essent percipiendi. Legimus tamen (*y*) RHADAMANTUM & MENELAUM in Elysiomni frui felicitate, quam Homericæ ætatis cogitandi simplicitas in medium proferre valuit; unde Elysium *Heroibus*, ex mente HOMERI destinatum fuisse,

---

x) Huic sententiæ pondus haud leve addit cel. DE MAREÉS, HOMERO, a Mythica illa Religione, quam coævi sui a majoribus traditam amplexi sunt, aliam aliquam, Rationis magis collustratæ principis innixam tribuens. "HOMER batte also," ait, "ausser der mythischen noch eine reinere Religion und richtigere Vorstellungen von der Gottheit. Dieser Gott nun bestimmt die Schicksale der Menschen. Il. XXII, 209. Von ihm rührt alles her, was ihnen Gutes und Böses wiederfährt. Er kann alles. Od. IV. 236. Er weiß alles. Od. XX. 42. 75. Er wirkt auf die Menschen, wenn sie auch weit entfernt sind. Od. III. 231. Er belobt die Guten und bestraft die Bösen. Od. XIII. 213. Il. XVI. 386. Od. XIV. 82. Od. XXII. 412." Hæc vero ultima diligentius forte pensans, dictis adjicit: "Indess wird doch der Strafen weit öfter gedacht, als der Belohnungen." Vid. DE MAREÉS, l. c. p. 102, 109.

y) Od. Δ. 565, sqq.

se, aliquis credat: quæ sententia etiam Maronis interpretis celeberrimi esse videtur (z). Cum vero MENELAUM, ideo quod HELENAM JOVE natam duxisset, omnibus aliis Græcorum proceribus in Orco relictis, in Elysiū collocet, nec ullam ejus, nisi PROTEI de MENELAO vaticinium referens (a), mentionem faciat; HERRMANNO duce (b) eum de Elyfio certam quandam non habuisse notionem, verum totam, quam de eo conceperat ideam, fictionis poëticæ imaginem tantū esse, colligere non dubitamus. Et his jam finem imposituri, cum in meliorem non inciderimus rationem, cur MENELAUM solum, Elyfii felicitatis compotem fecerit; ipsa hac de re afferamus clar. HALBKARTI verba (c): “Fortasse hæc fuit Homeri opinio, optimos tantum homines, qui suam obiissent mortem, statim post obitum in Elyfios admitti campos: cæteris autem, priusquam illuc venirent, in Orco, tanquam in purgatorio, aliquamdiu commorandum: quod si verum sit, sequitur, Menelaum jam multos, ante ipsum in Elyfium receptos, invenisse, multosque eorum, qui adhuc in Orco tenebantur, fuisse secuturos. Res non omni caret specie

z) Vid. HEYN, ad *L. Æn.* VI. Exc. I.

a) Od. Δ. 561 sqq.

b) Vid. EJUSD. *l. c.* pag. 327.

c) Vid. HALBK, *l. c.* pag. 90, 91.

cie veri: Virgilius (Æn. VI, 426 sqq. ibique Heyn. not. atque Exc. VIII) quidem, præter Tartarum atque Elysiū, tertium quendam locum habet, iis assignatum, qui præmatura morte obierunt. Non plane saltem negat hoc loco Heynius, illos fortasse, ex mente Virgīlii, aliquando, expletis fatalibus annis, quos anteverterint, ad Elysiū perventuros: forsitan eadem in Homericō loco admitti possit conjectura, quæ magnam sui commendationem habet, quod difficultates illæ, quas attigimus, plane ea tolluntur. Hesiodus quidem, l. modo c. aliique poëtæ, heroes, qui circa Thebarum Iliique muros ceciderant, quosque Homerus Orco addicit, in Elysiō beatam degere vitam canunt.“

